

امتحان میان‌ترم ریاضی عمومی ۲ (گروه‌های ۱-۴)

۲۱ فروردین ۱۴۰۴ مدّت امتحان: ۳ ساعت

سؤال ۱. فرض کنید A یک ماتریس مربعی $n \times n$ با درایه‌های حقیقی باشد. درستی هر یک از احکام زیر را ثابت کنید:

(الف) تمام مقادیر ویژه ماتریس $A^t A$ نامنفی هستند. (راهنمایی: توجه کنید که برای هر بردار ستونی x در $\mathbb{R}^n$ ، $x^t x = x \cdot x \geq 0$.)

(ب) نشان دهید اگر u و v دو بردار ویژه ماتریس $A^t A$ متناظر با دو مقدار ویژه متمایز باشند، آنگاه u بر v عمود است.

(توجه: A^t یعنی ترانپوز A و $x \cdot x$ یعنی ضرب داخلی x در x .)

(۱۰ = ۵ + ۵ نمره)

سؤال ۲. فرض کنید $\gamma: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^2$ یک خم سه بار مشتق‌پذیر باشد طوری که به ازای هر $t \in \mathbb{R}$ ، $|\gamma'(t)|^2 = 1$ و $\gamma'(t) \times \gamma''(t)$ با $\gamma'''(t)$ موازی است. نشان دهید تصویر γ قسمتی از یک خط راست است.

(۱۰ نمره)

سؤال ۳. تابع $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ را با ضابطه زیر در نظر بگیرید:

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{y^2}{x^2 + y^2} & : (x, y) \neq (0, 0), \\ 0 & : (x, y) = (0, 0). \end{cases}$$

(الف) نشان دهید f در $(0, 0)$ پیوسته است.

(ب) نشان دهید مشتقات جهته‌دار f در $(0, 0)$ در هر جهتی موجودند و مقدار آنها را محاسبه کنید.

(ج) نشان دهید f در $(0, 0)$ مشتق‌پذیر نیست.

(۲۰ = ۵ + ۱۰ + ۵ نمره)

سؤال ۴. درستی هر یک از احکام زیر را ثابت کنید:

(الف) اگر $\gamma: [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}^3$ خم مشتق‌پذیری باشد که تصویر آن روی کره‌ای به مرکز مبدأ مختصات قرار داشته باشد، آنگاه به ازای هر $0 \leq t \leq 1$ ، $\gamma(t)$ بر $\gamma'(t)$ عمود است.

(ب) اگر $f: \mathbb{R}^3 - \{(0, 0, 0)\} \rightarrow \mathbb{R}$ تابعی مشتق‌پذیر باشد و در هر نقطه $x \in \mathbb{R}^3 - \{(0, 0, 0)\}$ ، $\nabla f(x)$ با x موازی باشد، آنگاه f روی هر کره به مرکز مبدأ مختصات مقداری ثابت دارد.

(توجه: چنین توابعی، توابع شعاعی نامیده می‌شوند.)

(۲۰ = ۱۰ + ۱۰ نمره)

شماره:

تاریخ:

پیوست:

سؤال ۵. فرض کنید $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ ، $z = f(x, y)$ تابعی باشد که دارای مشتقات پاره‌ای مرتبه دوم پیوسته روی $\mathbb{R}^2$ است. قرار می‌دهیم $x = t \sin s$ و $y = t \cos s$. عبارت $\frac{\partial^2 z}{\partial s \partial t}$ را بر حسب مشتقات پاره‌ای f نسبت به x و y بازنویسی کنید.

(۱۵ نمره)

سؤال ۶. تابع $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ را با ضابطه زیر در نظر بگیرید:

$$f(x, y) = x^2 y e^{-(x^2 + y^2)}$$

(الف) تمام نقاط بحرانی f را مشخص کنید.

(ب) با ارایه استدلال، از بین نقاط بحرانی به دست آمده، نقاط ماکزیمم و مینییم موضعی f را مشخص کنید.

(ج) با ارایه استدلال، ماکزیمم و مینییم مطلق f را (در صورت وجود) محاسبه کنید.

(۱۰ + ۱۰ + ۵ = ۲۵ نمره)

مجموع: ۱۰۰ نمره